

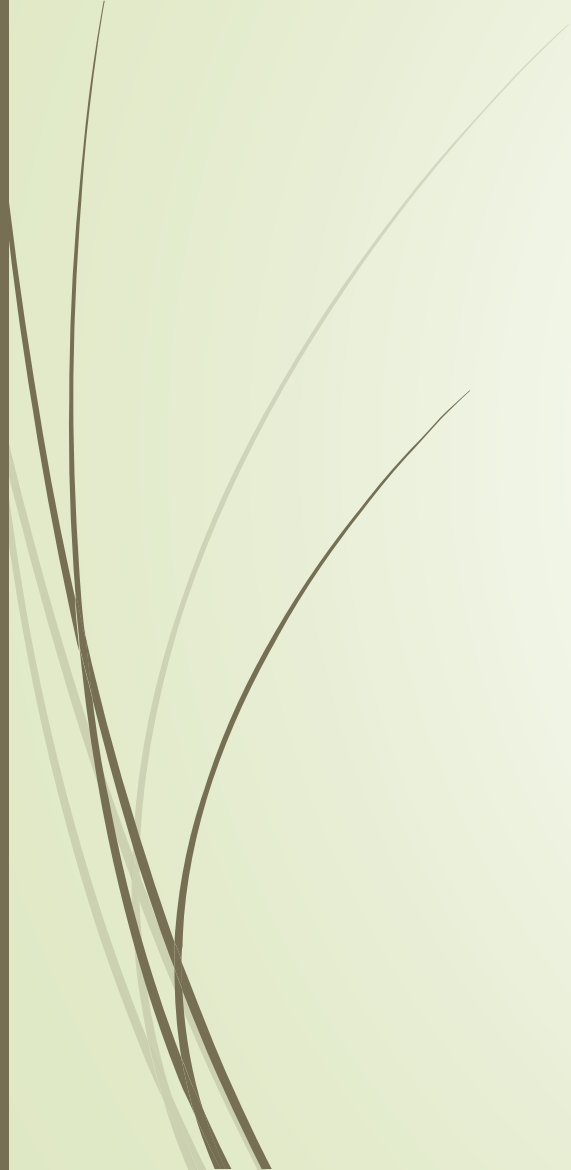
Olika beteenden kopplat till funktion. AfR 2020

IngaLill Larsson

Stress – Motor – Fixering – Anpassning och Handlingsförmåga

När är Stress bra och när blir det ett problem? Hur kan jag jobba för att få balans?

Motor

**Hundens förmåga att agera rationellt,
med väl anpassad intensitet i förhållande
till retning/uppdrag,
trots att de yttre omständigheterna
inte är de bästa/mest gynnsamma.**

**En hund med motor kan koppla av
mellan uppdragen och spara på krafterna
till de arbetsuppgifter den förväntas utföra.**

**Den kan ha ett visst stresspåslag
i början av en aktivitet.**

Nyfikenhet

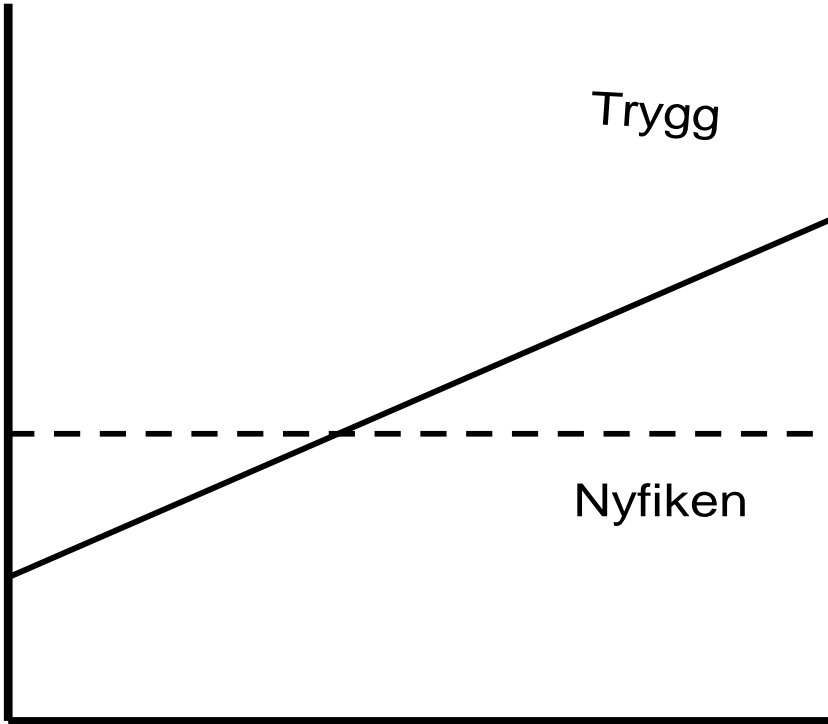
Intresse av att utforska sin omgivning och vad som händer.

Socialt

Miljö, föremål

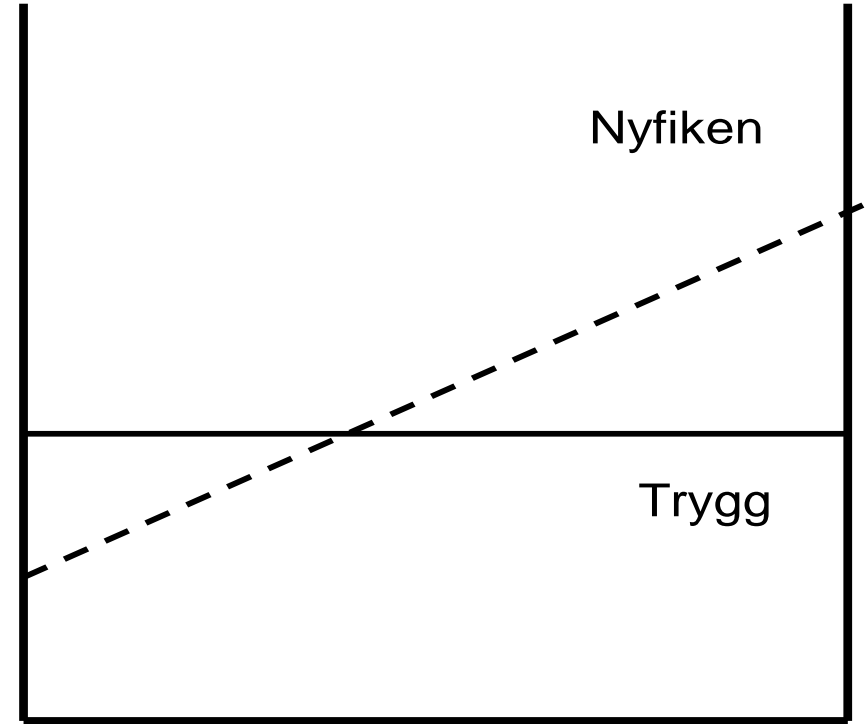
Aktivitet

Ju tryggare valpen är desto sannolikare att den går fram även om nyfikenheten inte är stor

8 a

Ju nyficknare valpen är desto sannolikare är det att den går fram även om den inte är särskilt trygg

Rädslor

- *Specifika*
- *Allmänna - Allmänängslan*

Rädslereaktioner

- *Fly - Frys - Aggression*

3 sorters “rädsla”

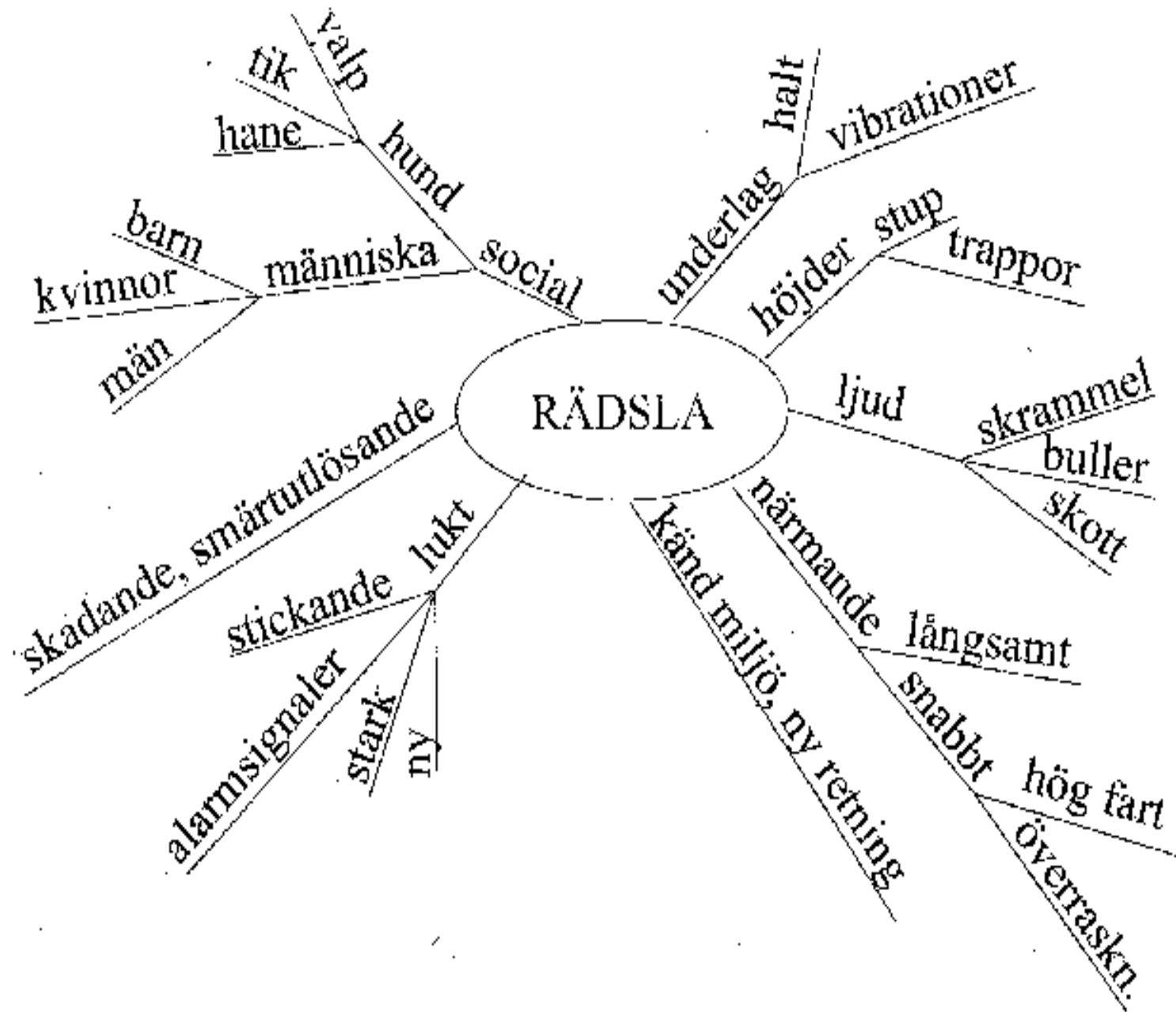
Sammanhang
10

- **“Startreaktion” - den första reaktionen, “reflexen”**
Plötsligt stimulus
Inte orsakad av rädsla men kan påverkas av raddhågsenhet
Sker utan kognition
- **Rädsla - reaktionen efter kognitiv behandling, mental bearbetning, av ett stimulus.**
- **Ångest - ospecifik rädsla**

Rädsla

- *Reaktion på ett bestämt stimulus
– man är rädd för något*
- *Fobi - överdriven, omotiverad rädsla*
- *Problem: rädsla kan vara specifik*

Flykt

Om hunden får välja själv

Viss avståndsökning

Lämna platsen

(Beroende på grad av rädsla.)

”Fryser”

Hunden står helt stilla

visar inga signaler

blicken är helt tom.

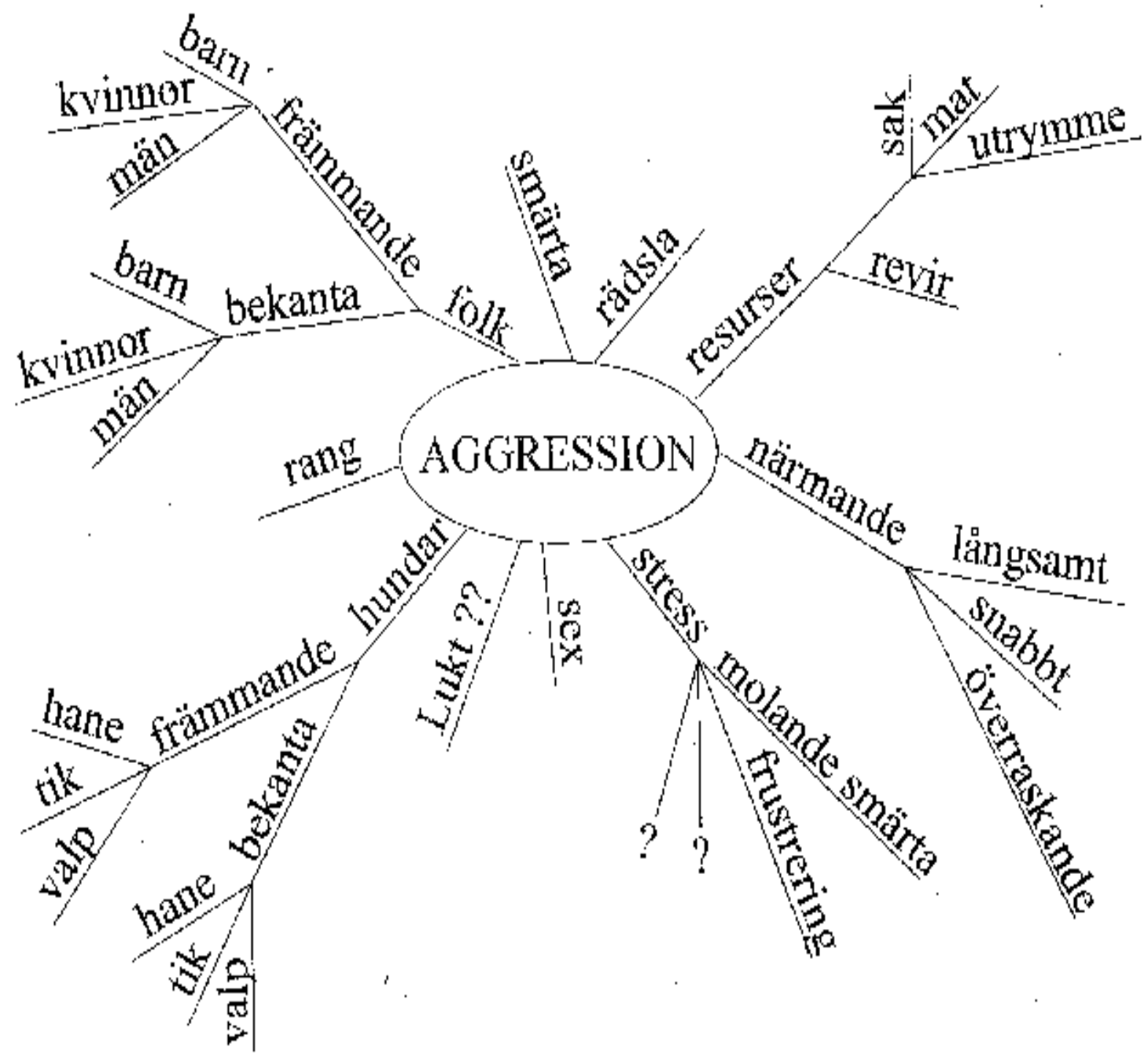
Aggression

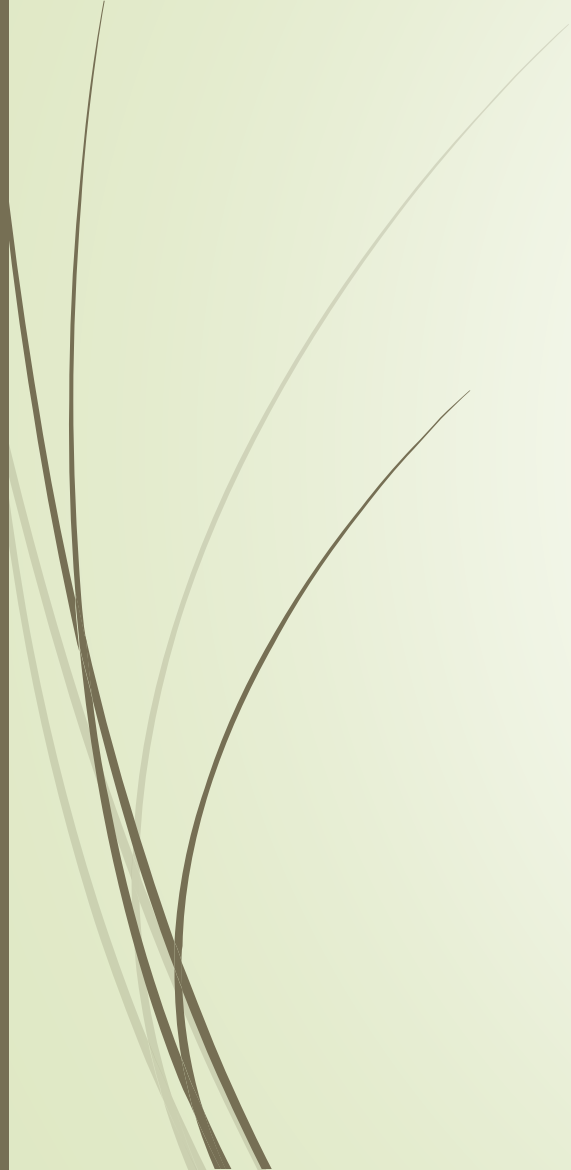
Det tredje alternativet om flykt inte är möjlig.

Sitter fast i ett koppel

Är inträngd i ett hörn eller liknande

Typer av aggression

.Rädslerelaterad aggression

- *Revirförsvvar*
- *Resursförsvvar*
- *Dominansrelaterad aggression*
- *“Jakt-aggression”*
- *Situationsspecifikt, riktat hund, människa, plats mm*

Aggression är komplext

Aggression

Imponerbeteende

- *öronresning*
- *stillastående*
- *stel blick*
- *resning av svans*
- *stel framåtlutande kroppshållning*
- *ragg*

Aggression

- *morrning*
- *tandvisning*
- *skall*
- *attack, rörelse framåt*
- *bett*

Problembeteenden

Överslagshandling

Dominansbeteende

Larmande i tid o otid, okontrollerat

Biter sönder skor, hem m m

Nafsar, tex i samband med hälsning, hantering

***Jagar bilar och cyklar, katter, harar, barn som rör sig
m m***

Vaktar matskålen, resursförsvar

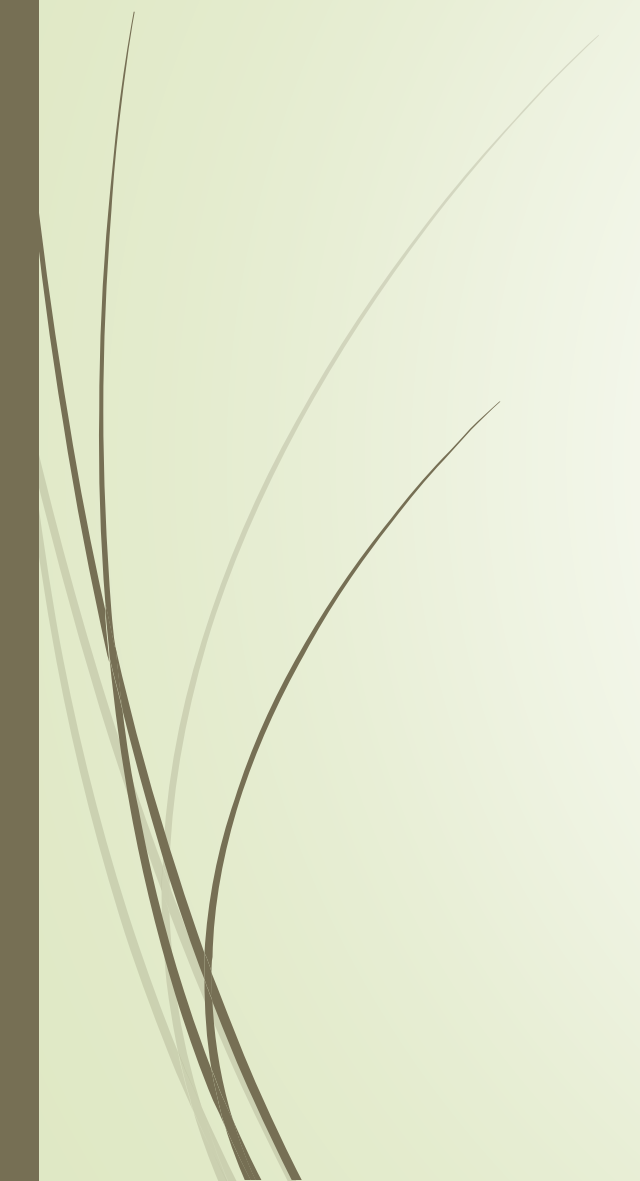
Rangstrider

Revirförsvar

Omriktade beteenden

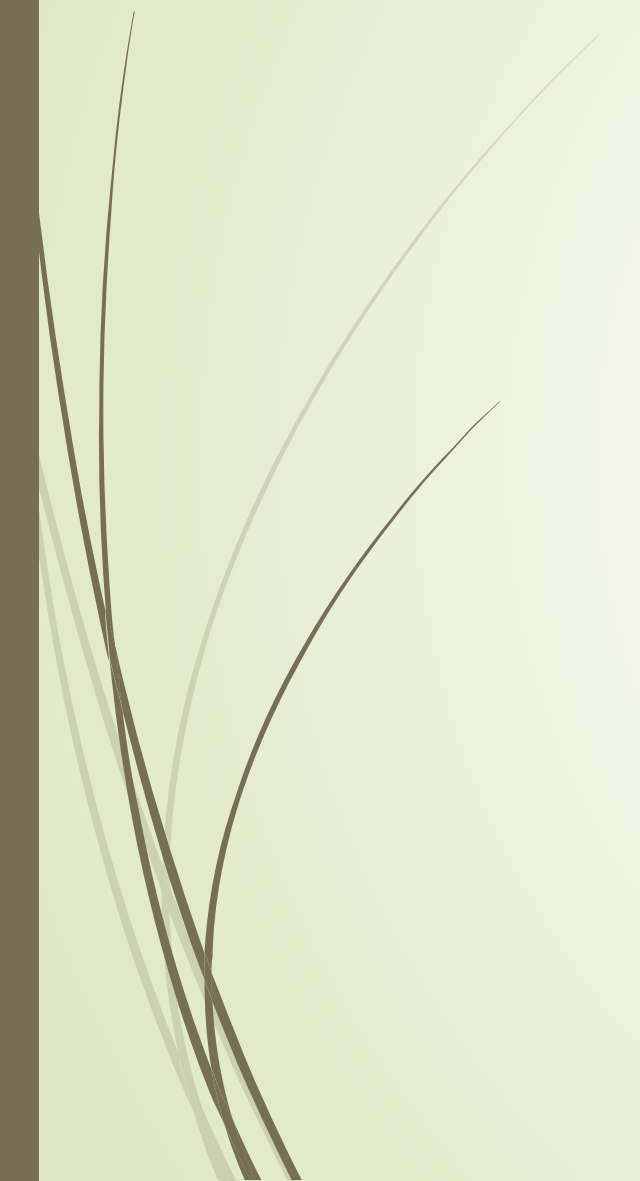

Konflikt o konfliktbeteenden

- *Till exempel*
  - *Stresspåslag, hässjar, springer runt*
  - *Överslagshandlingar, gräver, klättrar på föraren*
  - *Omriktade beteende, får inte bita grannen, biter husse istället*
  - *Flyr, Fryser*
  - *Aggression*
-

Överslagshandling

- *I stället för att ta itu med en situation, tex undersöka vad som skrämmt hunden, börjar den äta gräs, tugga på pinnar – göra andra saker.*
  - *Väljer att göra något annat/Annat beteende*
-

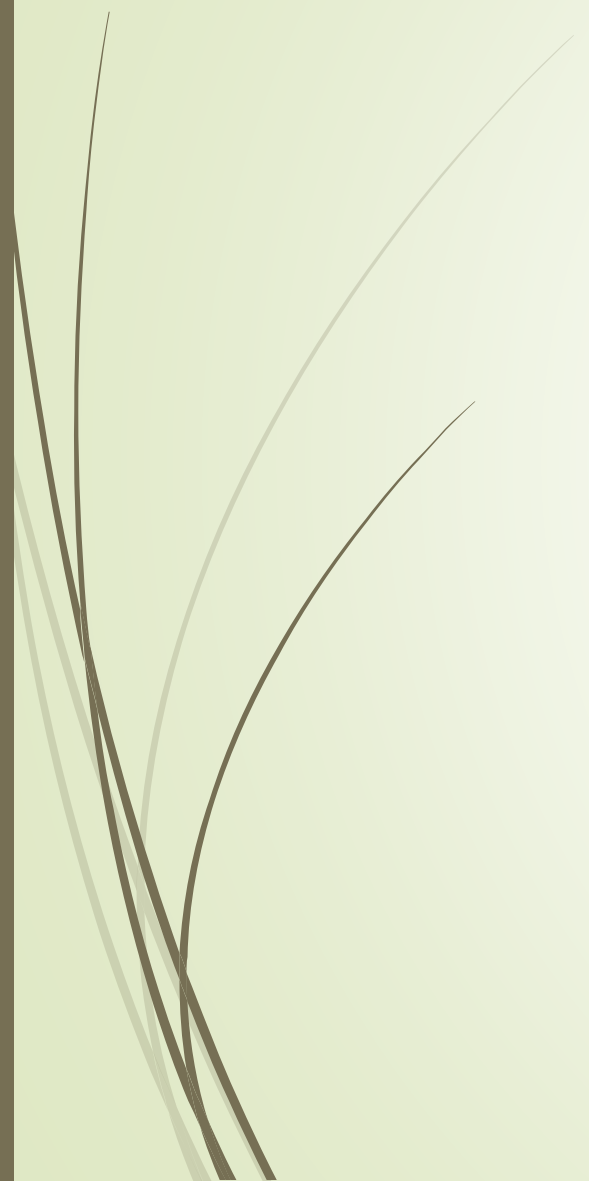
Omriktade Beteenden

- *Hunden vill bita en människa/annan hund men kommer inte åt den, hindras och biter i stället föraren eller annan person som står i närheten.*
- *Samma beteende riktat åt annat håll*

Dominansbeteenden

- Enstaka beteenden utan krav - Inget problem
- Stå i vägen – inte flytta på sig
- Lägga tasserna på – kräva
- Ligga, sitta på föraren
- Lägga huvudet på skuldran, nacken på en annan hund
- Inta en högre position
- Gå framför – välja väg

- Ett problem blir det ofta med flera beteenden som har en tendens att öka i intensitet och kvantitet med inslag av
  - Rida
  - Morra
  - Stirra – Mota
  - Nafsa/bilta

Underkastelse/Uppgivenhet

*Hunden lägger sig på rygg
och blottar genitalierna,
tittar bort med långa mungipor,
bakåtlagda öron
och visar total uppgivenhet.*

*Reaktionen är vanligast
i sociala sammanhang
mot människor eller andra hundar.*

Larmande

➤ *Gnäller*

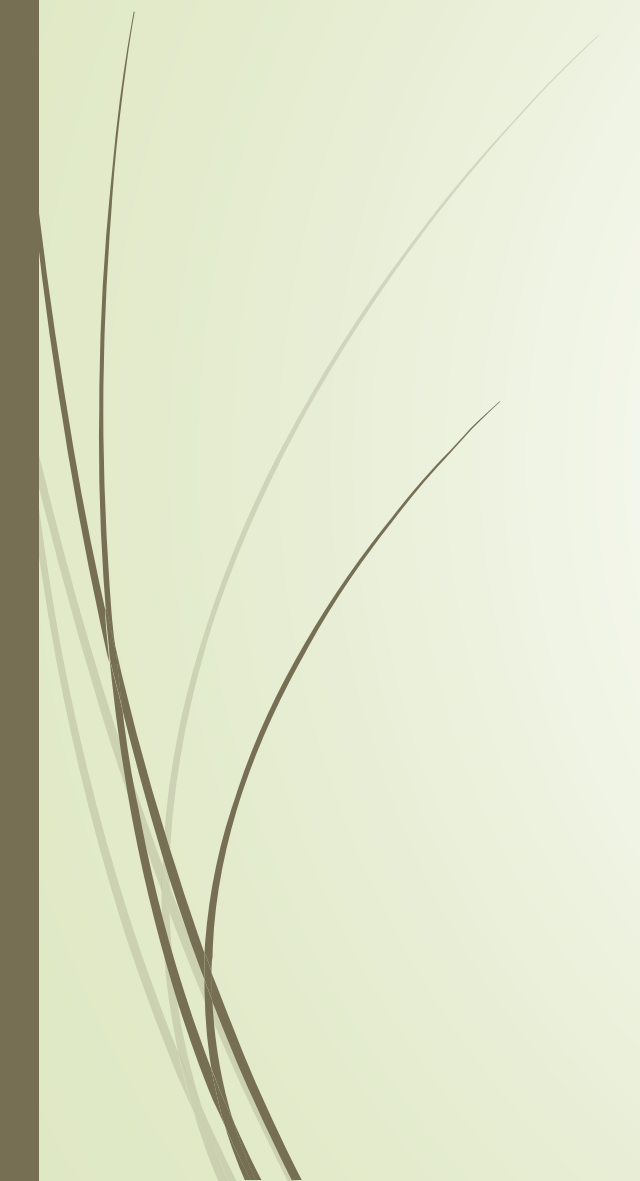
➤ *Skäller*

➤ *Ylar*

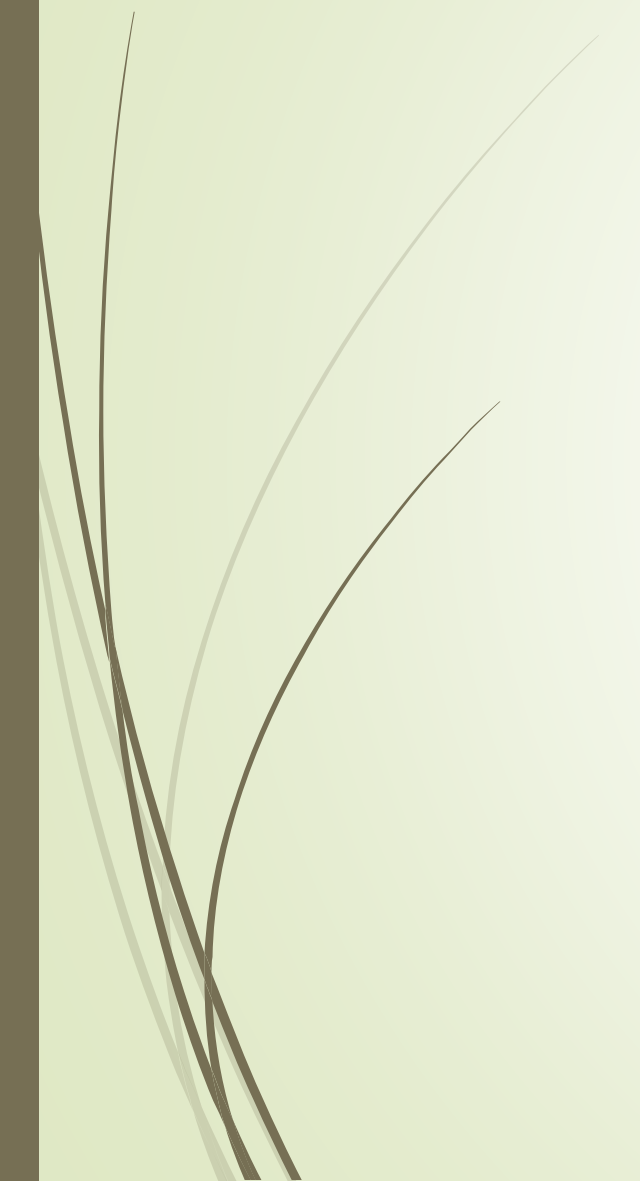

Vaktar

- *Vaktar matskålen, resursförsvar*
  - *Bevakar Revir, Morrar – biter*
  - *Kontrollbehov*
-

Jagar, mm

- *Jagar vilt, cyklar, joggare mm*
  - *Gör utfall mot människor*
  - *Hundaggressiv*
-

Otrygg/Ängslig

- *Kan ej vara ensam, separationsångest*
- *Biter sönder saker, möbler mm, frustration*

Stress

Individens beredskapsläge mot omgivningen.

Nödvändigt och nyttigt för att klara påfrestningar.

Upprepad stress – ökar cortoidhalten

Energitjuv

Fysiska problem

Psykiska problem

Stress

- Olika typer av stress

Positiva

- *Situationer som går att påverka konstruktivt. Stresspåslaget är en startsignal att övergå i en aktiv handling, spår, sök mm*
- *Kontrollerad Förväntan*
- *Fara – Flykt*

Negativa

- *Situationer som skapar osäkerhet/otrygghet, övergår i omriktade beteenden eller överslagshandlingar. Bristande koncentration*
- *Situationer som är kopplade till rädslor, orationella*
- *Energitjuvar, Tar mycket kraft och energi*

Vad utlöser stress

Understimulering

Oregelbunden och/eller ojämn stimulering

Frustration

Hunden blir förhindrad att utföra en handling.

Motsatsförhållanden – aktivitet/passivitet

Otydliga regler och krav

Kyla/Värme

Överstimulering

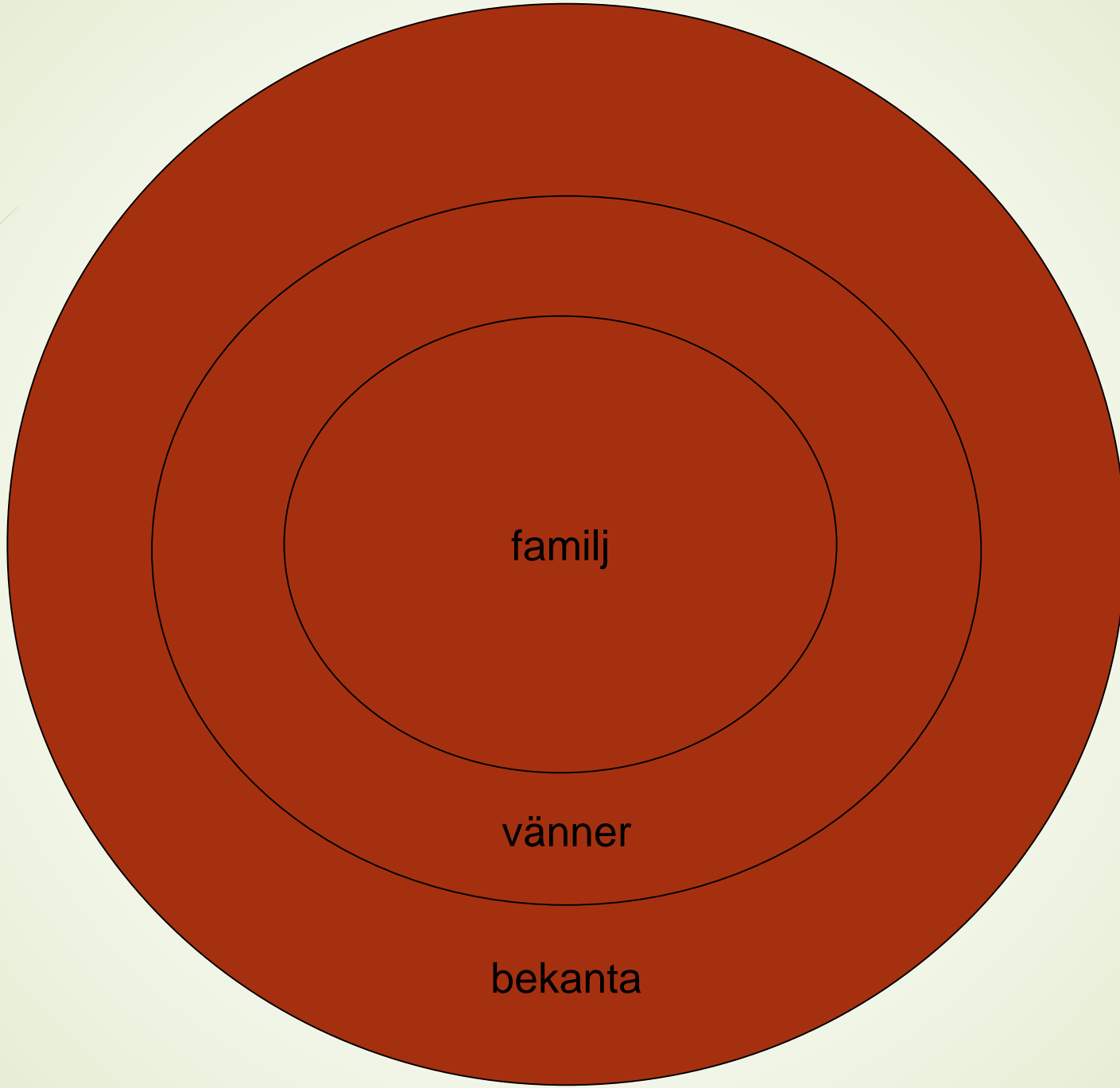
En stressad hund har svårt för att koppla av och förbrukar mycket energi i väntan på att utföra en handling eller ett uppdrag.

Övrigt

- *Stjäl mat*
  - *Drar i kopplet*
  - *Revirmarkerar inomhus*
-

familj

vänner

bekanta

Vad skapar trygghet?

Lugn miljö

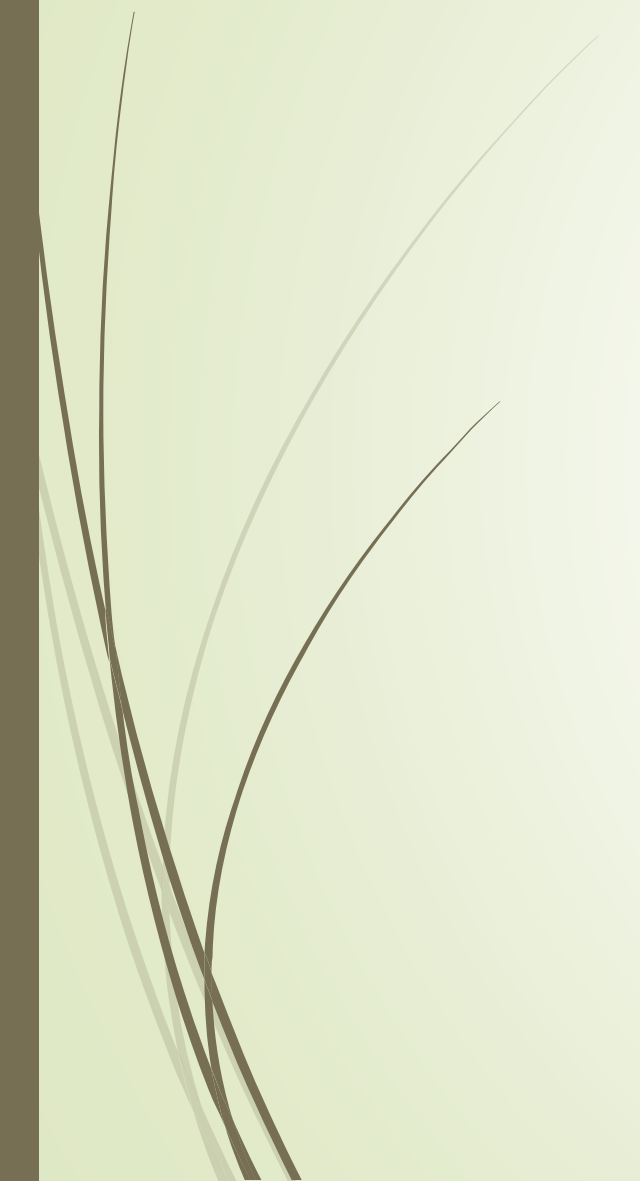
Tydliga regler – Konsekvent bemötande

Ritualer - samhörighet och roll i flocken

Regelbundna rutiner

*Aktivering och Stimulans, både till kropp och själ,
väl anpassade till individen*

Kärlek, värme och omvårdnad

”Split Up” – Avledande manöver

När två unga hundar leker med varandra och den tredje (ofta äldre) hunden kommer och springer snett bakifrån emellan unghundarna/valparna och försöker få med sig någon av hundarna så att leken bryts.

Ett vanligt beteende när den äldre hunden ser att leken börjar bli för våldsam.

Avsikten är att förhindra skador och osämja mellan unghundarna.

Den äldre hunden upprepar beteendet tills den får med sig någon av hundarna och då stannar den ofta upp och nosar på en fläck eller ett grässtrå/avleder och bryter leken.

Den gamla hunden har uppnått önskad effekt – leken har lugnats ner.

Ritualer och regler

För den sociala samvaron

Jakt - Lek

Samling - Flock - Omsorg - Kärlek

*Delaktighet är
villkorad*

Skapar trygghet och gemenskap

Utlärning eller inläarning?

